

रामग्राम नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड ४ रामग्राम, कार्तिक १५ गते, २०७८ साल संख्या १२

भाग-२

“छोरी पढाउ छोरी बचाउ” अ भयान कार्यक्रम सञ्चालन कार्य व ध, २०७८

नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति २०७८/०७/१५

प्रस्तावना: रामग्राम नगरपालिका भित्र हुने बालविवाह र महिला हिंसाका घटनाहरू न्यूनीकरण गर्न, गरिबी तथा अशिक्षाका कारण छोरीहरूले पढाई छोड्ने प्रवृत्तिको अन्त्य गर्न, स्वास्थ्य संस्थामा हुने प्रसुतीको संख्या वृद्धि गरी मातृ तथा शिशु मृत्युदरमा कमी ल्याउन साथै लिङ्ग पहिचान गरी छोरी भएकै कारणले गरिने भ्रुण हत्या बन्द गर्ने कार्यमा सहयोग पुर्याउने उद्देश्यले यस नगर कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार यो कार्यविधि लागू गरिएको छ ।

परिच्छेद –१

प्रारम्भिक

- संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:**– (१) यस कार्यविधिको नाम “छोरी पढाउ छोरी बचाउ” अभियान कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७८ रहेको छ ।
(२) यो कार्यविधि रामग्राम नगरपालिका भर तुरुन्त लागू हुनेछ ।
- परिभाषा:**– विषय र प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा:
(क) “नगरपालिका” भन्नाले रामग्राम नगरपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।
(ख) “समिती ” भन्नाले दफा ६ बमोजिमको निर्देशक समिती सम्झनु पर्छ ।
(ग) “कार्यान्वयन समिती” भन्नाले दफा ७ बमोजिमको “ कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति” सम्झनु पर्छ ।
(घ) “बालिका” भन्नाले रामग्राम नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने सामाजिक तथा आर्थिक रूपले पछाडी परेका १८ वर्ष भित्रको बालिकालाई सम्झनुपर्छ।
(ङ) “अभिभावक” भन्नाले वालिकाका आमा बुवा वा वालिकाको संरक्षकलाई सम्झनुपर्दछ ।

परिच्छेद –२

“छोरी पढाउ छोरी बचाउ” अभियान कार्यक्रम सम्बन्धी व्यवस्था

३. **कार्यविधिको उद्देश्य**– यस कार्यविधिका उद्देश्यहरू निम्न बमोजिम छन् ।

- (क) लिङ्ग पहिचान गरी छोरी भएकै कारणले गरिने भ्रुण हत्यामा कमी ल्याउने ,
- (ख) छोरा र छोरी बीचको सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने ,
- (ग) स्वास्थ्य संस्थामा हुने प्रसूतीको संख्या वृद्धी गर्ने ,
- (घ) मातृ तथा शिशु मृत्युदरमा कमी ल्याउने ,
- (ङ) नगरपालिकाभर बालविवाह र महिला हिंसाका घटनाको अन्त्य गर्ने ,
- (च) छोरीहरूलाई विधालय शिक्षाको पहुचको सुनिश्चितता गर्ने,
- (छ) छोरीलाई पनि उच्च शिक्षा प्रदान गर्न प्रोत्साहन गराउने ।

४. **कार्यक्रम सञ्चालन**: “छोरी पढाउ छोरी बचाउ” अभियान कार्यक्रम देहाय बमोजिम सञ्चालन हुनेछः

- (क) **शिक्षा विमा/मुद्दति बचत कार्यक्रम**:- नगरपालिका भित्र स्थायी बसोबास भएका दम्पतिबाट जन्मिने नवजात छोरीहरूको लागि रामग्राम नगरपालिकाको कार्यालयले वीमा कम्पनी, बैंक वा वित्तीय संस्थाहरू संग समन्वय र साझेदारी गरी शिक्षा विमा/मुद्दति बचत कार्यक्रम लागु गर्नेछ । शिक्षा विमा/मुद्दति बचतको अवधी जन्मेको दिन देखि १८ वर्षको हुनेछ ।
- (ख) **साईकल वितरण कार्यक्रम**:- गरिबी, अशिक्षा तथा विधालय टाढा परेको कारणले छोरीहरूले माध्यमिक तहको पढाई छोड्ने प्रवृत्ति रहेको हुदाँ सो अवस्थालाई न्यूनिकरण गरी विधालयमा जान प्रोत्साहित गर्न नगरपालिका भरका माध्यमिक तह (विशेष गरी कक्षा १० मा) मा अध्ययन गर्ने विपन्न छात्राहरूलाई साईकल वितरण गरिनेछ ।
- (ग) **लैंगिक हिंसा विरुद्ध कार्यक्रम**:- लिङ्गको आधारमा गरिने भेदभावलाई निरूत्साहीत गर्न सघन रूपमा जनचेतना मूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । लिङ्ग पहिचान गरी छोरी भएकै कारणले गरिने भ्रुण हत्या प्रचलित कानून बमोजिमको विपरित कार्य भएको हुदाँ त्यस्तो कार्य हुन नदिन आवश्यक कार्य गरिनेछ। प्रचलित कानून बमोजिम सुरक्षित गर्भपतन गराउने कार्यमा अग्रसर स्थानिय तह र अन्य संस्थाहरू सँगको सहकार्यमा गर्भमा रहेको शिशुको जन्मन पाउने नैसर्गिक हकलाई कुण्ठीत हुन नदिन आवश्यक जनचेतना मूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(घ) **जनचेतना मुलक अभियान कार्यक्रम:-** छोरी शिक्षित भए परिवार शिक्षित हुन्छ भन्ने धारणालाई अत्मसात् गरी विधालय भर्नामा “कुनै छोरी नछुटुन” भन्ने नाराकासाथ आमाहरूलाई अभिमुखिकरण प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। सो कार्यका लागि देहायका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ।

(१) **होडिङ बोर्ड:-** आवश्यकतानुसार “छोरी पढाउ छोरी बचाउ” अभियान संग सम्बन्धीत विभिन्न नारा र सुचना चित्र सहित होडिङ्ग बोर्ड/सूचना बोर्ड विभिन्न सार्वजनिक स्थलहरूमा राख्न सकिनेछ।

(२) **सञ्चार माध्यमको उपयोग:-** विभिन्न सञ्चार माध्यमहरू टेलिभिजन, रेडियो / एफएम, अनलाईन पत्रिका तथा छापा पत्रपत्रिकाको माध्यमबाट जनचेतनामूलक एवं प्रेरणामूलक सन्देशहरूको प्रसारण, प्रचार प्रसार गर्न सकिनेछ।

(३) **सन्देश सम्प्रेषण गर्न सकिने:-** जनचेतनामूलक डकुमेन्ट्री, सडक नाटक, गीत संगीतका माध्यमबाट सन्देश सम्प्रेषण गर्न सकिनेछ।

(४) **सामुहिक प्रशिक्षण/सचेतना कार्यक्रम:-** अभिभावकहरूलाई समूहमा राखी सामूहिक प्रशिक्षण/सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ।

(ङ) **अन्य कार्यक्रम:-** कार्यान्वयन समितिले अवश्यक ठानेमा छोरी पढाउ छोरी बचाउ” अभियान संग सम्बन्धित अन्य कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद -३

कार्यक्रम कार्यान्वयन

५. कार्यक्रम कार्यान्वयन:

(क) बालिका जन्मेको ३५ दिन भित्र जन्मदर्ता गराई सम्बन्धित अभिभावकले अनुसूची १ बमोजिम नगरपालिकामा निवेदन दिनु पर्नेछ।

(ख) अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा प्राप्त निवेदनका आधारमा निर्देशक समितिले यस कार्यक्रममा समावेश गराउने सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गर्नेछ।

(ग) उपदफा २ बमोजिम यस कार्यक्रममा समावेश हुने बालिकाहरू वा अभिभावकको नाममा एकै पटक १८ वर्षको लागि मुद्धती खाता खोली एकमुष्ट रू २५,०००।०० नगरपालिकाले जम्मा गर्ने छ। यसबाट आउने ब्याज बालिकाको स्वास्थ्य र शिक्षामा अभिभावकले खर्च गर्न सक्नेछ र यस उपदफा बमोजिम मुद्धती वचत खाता खोल्न सम्बन्धित बालिकाको अभिभावकले अनुसूची २ बमोजिम निवेदन दिनुपर्नेछ।

(घ) बालिका १८ वर्ष पुगे पछि मात्र त्यो रकम झिक्न पाउने छन्।

(ड) कक्षा १० उत्तीर्ण हुने र २० वर्ष पुगेपछि मात्र विवाह गर्ने बालिकाहरूलाई विवह दर्ता र कक्षा १० को शैक्षिक योग्यताको प्रमाण पेश भई आएमा नगरपालिकाले थप प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(च) एकै दम्पतिका २ जना सम्म बालिकाका लागि यो सुविधा उपलब्ध गराईनेछ ।

(छ) यो कार्यक्रम २०७८ श्रावण १ गते देखि लागु हुनेछ ।

(ज) निःशुल्क उपचार तथा निःशुल्क शिक्षाको लागि बालिकालाई पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ ।

६. रकम झिक्न पाउने अवस्था:- (क) दफा ५ को उपदफा (घ) मा जे कुरा लेखिएता पनि कार्यक्रममा समावेश भएको बालिका १८ वर्ष नपुगी बिचमै मृत्यु भएमा वा हराएमा बालिकाको हकवालाले खातामा रहेको रकम पाउनेछ ।

परिच्छेद -४

समिति गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

७. निर्देशक समिति:- (१) नगरपालिका द्वारा सञ्चालन हुने “छोरी पढाउ छोरी बचाउ” अभियान कार्यक्रमको सम्पूर्ण काम कारबाहीको सञ्चालन रेखदेख, नियन्त्रण, निर्देशन दिनका लागि एक निर्देशक समिति रहनेछ ।

(२) निर्देशक समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) नगर प्रमुख – संयोजक

(ख) नगर उपप्रमुख – सदस्य

(ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत – सदस्य

(घ) सामाजिक विकास महाशाखा प्रमुख – सदस्य

(ड) शिक्षा अधिकृत – सदस्य

(च) लेखा प्रमुख – सदस्य

(छ) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख – सदस्य सचिव

यस समितिले आवश्यकता अनुसार सरोकारवाला क्षेत्रका विज्ञ तथा संस्थाका प्रतिनिधिहरू बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(३) निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:- समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) “छोरी पढाउ छोरी बचाउ” अभियान अन्तर्गत सञ्चालन हुने योजना तथा कार्यक्रम सम्बन्धी नीति निर्धारण गर्ने,

(ख) यस कार्यक्रमको कार्ययोजना वार्षिक बजेट तयार गरी नगरपालिकामा पेश गर्ने ।

- (ग) “छोरी पढाउ छोरी बचाउ” अभियान अन्तर्गत सञ्चालित योजना कार्यक्रमहरूको अनुगमन मुल्याङ्कन गर्ने,
(घ) यस कार्यक्रममा सहभागी हुने वालिकाहरूको छनौट गर्ने ।
(ङ) कार्यक्रमको उद्देश्य प्राप्तिका लागि तोकिए बमोजिम अन्य काम गर्ने, गराउने ।

८. कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति:- (१) समितिको निर्देशन बमोजिम यस अभियान सञ्चालनका लागि एक कार्यान्वयन समिति रहनेछ ।

(२) कार्यान्वयन समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) सामाजिक विकास महशाखा प्रमुख – संयोजक

(ख) शिक्षा अधिकृत – सदस्य

(ग) महिला बालबालिका शाखा प्रमुख – सदस्य

(घ) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख – सदस्य सचिव

३) कार्यान्वयन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:- समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) वालिकाको लगत संकलन गर्ने र निर्देशक समितिमा निर्णयार्थ पेश गर्ने ।

(ख) यस अभियानको वार्षिक कार्यक्रम तयार गरी निर्देशक समितिमा पेश गर्ने,

(ग) यस अभियानमा समावेश हुनेको विवरण सार्वजनिक गर्ने,

(घ) कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजिकरण गर्ने,

(ङ) कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने,

(च) वार्षिक कार्य प्रगती तयार गर्ने,

(छ) निःशुल्क उपचारका लागि स्वास्थ्य संस्थामा र निःशुल्क शिक्षाको लागि विधालयमा सिफारीस गर्ने,

(ज) वालिकाहरूको शिक्षा र स्वास्थ्यको बारेमा वार्षिक रूपमा जानकारी लिने ।

९. कार्यक्रमको खर्च तथा भत्ता व्यवस्थापन:- (क) यस कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रशासनिक खर्च समेत विनियोजन गर्न सकिनेछ ।

(ख) प्रशासनिक खर्च विनियोजन नभएको अवस्थामा निर्देशक समिति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति बैठक बस्दा खाजा नास्ता बापत नगरपालिकाको विविध शिर्षकबाट, बैठक भत्ता बापत बैठक भत्ता शिर्षकबाट र अनुगमन गर्दा अनुगमन शिर्षकबाट खर्च लेख्न सकिनेछ ।

परिच्छेद -५

विविध

१०. थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने:- (क) यो कार्यविधिको कार्यन्वयन लाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन नगर कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार थपघट/हेरफेर तथा खारेज गर्न सक्नेछ ।
(ख) यस कार्यविधिको कार्यन्वयनमा कुनै बाधा, अवरोध र अस्पष्टता आएमा त्यस्तो बाधा अवरोध फुकाउने प्रयोजनको लागि नगर कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार व्याख्या गर्न सक्नेछ ।
(ग) यस कार्यविधिमा उल्लेख भएको विषयको हकमा यसै बमोजिम हुने र अन्य विषयको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछन् ।
११. कारवाही सम्बन्धी व्यवस्था:- यस कार्यविधिमा तोकिएको लक्षित वर्ग, बसाई सराई गरी आएका बालिका बाहेकका अन्य स्थानीय तहका बालिकाहरू वा निजका अभिभावकले झुट्टा विवरण पेश गरी सुविधा लिन हुँदैन र त्यस्तो भेटिएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरिने छ ।

अनुसूची-१

(दफा ५ को उपदफा (ख) संग सम्बन्धित)

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
रामग्राम नगरपालिका, परासी, नवलपरासी (ब.सु.प)।

विषय:- छोरी पढाउ छोरी बचाउ कार्यक्रममा सहभागी गराई पाउँ।

प्रस्तुत विषयमा रामग्राम नगरपालिका वडा नं. .... घर भई बस्ने ..... को नातिनी (बालिकाको बाजेको नाम) .....(आमा) र .....(बाबु)को छोरी ..... को आवश्यक कागजात संलग्न राखी छोरी पढाउ, छोरी बचाउ अभियान अन्तर्गतको छोरी शिक्षा बीमा/मुद्दती बचत कार्यक्रममा सहभागी गराईदिनु हुन अनुरोध गर्दछु।

छाँप

दायाँ

बायाँ

--	--

निवेदक

अभिभावक/संरक्षकको नाम:-

ठेगाना:-

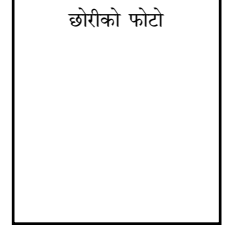
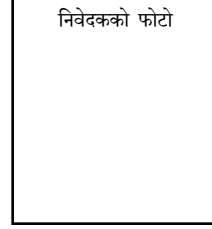
हस्ताक्षर:-

मिति:-

अनुसूची-२

(दफा ५ को उपदफा (ग) संग सम्बन्धित)

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
रामग्राम नगरपालिका, परासी, नवलपरासी (ब.सु.प)।

विषय:- बचत मुद्दती खाता खोल्न सिफारस गरी पाउँ ।

प्रस्तुत विषयमा छोरी पढाउ, छोरी बचाउ अभियान अन्तर्गतको छोरी शिक्षा बीमा/मुद्दती बचत कार्यक्रममा सहभागि हुन मिति ..... मा जन्मेको रामग्राम नगरपालिका वडा नं. .... घर भई बस्ने ..... को नातिनी (बालिकाको बाजेको नाम) .....(आमा) र .....(बाबु)को छोरी ..... को आवश्यक कागजात संलग्न राखी छोरीको नाममा मुद्दती बचत खाता खोल्न सिफारिस गरिदिनु हुन अनुरोध छ । मैले निवेदनको साथमा पेश गरेका कागजातहरू किर्ते /झुट्टा ठहरिएमा कानून बमोजिम सहुँला बुझाउँला ।

छाँप

दायाँ

बायाँ

--	--

निवेदक

अभिभावक/संरक्षकको नाम:-

ठेगाना:-

हस्ताक्षर:-

मिति:-

प्रमाणीकरण मिति: २०७८/०७/१५

आज्ञाले
रुद्र प्रसाद रेग्मी
नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

खण्ड ४ रामग्राम, कार्तिक १५ गते, २०७८ साल संख्या १२
